

Inspektionen för strategiska produkter

Verksamhet
2013

Innehåll

GD har ordet	04
ISP i kortet	06
Nyheter & händelser	09
Viktiga tendenser	12
Informationsarbete	17
Statistiska uppgifter	19
Processen FM	24
Processen PDA	27
Bilagor	29

GD har ordet

EFTER ATT EXPORTEN av försvarsmateriel från Sverige präglades av en nedgång föregående år, så ökade 2013 års export med 22 procent. Under året är det bland annat försäljningen av JAS 39 Gripen till Thailand, marina lednings- och vapensystem till USA, stridsfordon 90 till Norge och luftburen spaningsradar till Saudiarabien som fick genomslag i statistiken.

En del av ökningen, ca 1 miljard kan även hänföras till den utökade exportkontrollen av pansarplåt samt tekniskt bistånd som infördes under sommaren 2012.

Viktiga tendenser inom svensk exportkontroll

Enskilda exportaffärer har historiskt haft stor påverkan på enskilda år, men vi kan även se att leasing blir allt vanligare och hur en förändrad kontrollista också påverkar exportvolymen.

I avsnittet ”Viktiga tendenser” har vi i år valt att koncentrera beskrivningen till några av de mer betydelsefulla tendenserna. Avsnittet tar även upp att den säkerhetspolitiska bilden i Europa har förändrats¹ vilket bland annat har inneburit att EU-staterna reducerar sina försvarsmakter, samtidigt som andra regioner som till exempel Mel-

lanöstern och Asien ökar sina försvarsansträngningar. Och hur försvarsindustrin i takt med denna förändring anpassar sin marknadsföring.

Översyn av lagstiftningen

Under förra året tillsatte regeringen en parlamentarisk kommitté vars uppgift är att ta fram förslag till en ny krigsmaterielagstiftning i syfte att skärpa exportkontrollen gentemot icke-demokratiska stater där utredningen ska vara klar i december 2014. Ett viktigt uppdrag för ISP har under året varit att bistå utredningen med att bland annat ta fram underlag gällande praxisutvecklingen och statistik.

Utökat ansvarsområde

Genom en utökning av lagen om krigsmateriel med utgångspunkt i ett EU-direktiv fick ISP ett utökat ansvarsområde gällande kontroll av vissa skjutvapen och ammunition utanför EU samt vissa import- och transiteringsåtgärder. Vilket bland annat innebär att ISP nu prövar utförsel av alla militära vapen till hela världen och prövar utförsel av civila vapen utanför EU.

I början av året beslutade även EU:s ministerråd om ytterligare skärpningar av

¹ Hänsyn till händelseutvecklingen i Ukraina 2014 har inte tagits när detta skrevs.

sanktionerna mot Syrien. Förbud infördes mot export av exempelvis viss utrustning för övervakning av internet och telekommunikation samt viss utrustning inom olje- och gasindustrin och ISP fick därmed ett utökat ansvar för genomförandet av dessa sanktioner.

Internationellt vapenhandelsavtal

Ett mycket viktigt steg togs i april när FN:s generalförsamling röstade för ett internationellt vapenhandelsavtal, Arms Trade Treaty (ATT), efter många års arbete. Sverige undertecknade avtalet i juni när det formellt öppnades för underskrift och är ett mycket välkommet steg framåt i arbetet, med att stärka kontrollen över den internationella vapenhandeln.

OPCW får Nobelpriset

Som nationell myndighet för kemvapenkonventionen har 2013 varit ett extra händelserikt år, där arbetet inom konventionen fortsatt fokuserat på destruktion av kemiska vapen och huvudorganisationen OPCW:s framtidsfrågor. Under våren var även OPCW:s generaldirektör Ahmet Üzümcü på besök i Sverige för att bland annat träffa delar av den politiska ledningen, men hann

även med ett besök här på ISP.

I slutet av året tilldelades OPCW Nobels fredspris bland annat för sitt arbete med att förstöra kemvapen i Syrien, vilket gjorde att organisationens arbete och frågor kring massförstörelsevapen uppmärksammades utöver det vanliga.

Christer Ahlström
Generaldirektör

Foto: Catharina Blesert

ISP i korthet

ISP är en statlig myndighet med uppdrag inom svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Fokus ligger på kontroll och tillsyn av strategiska produkter, hantering av riktade sanktioner, ansvar som nationell myndighet för kemvapenkonventionen samt internationellt samarbete, stöd och bistånd inom dessa områden.

Förutsättningarna för ISP:s uppdrag är ett nära och aktivt samarbete med flera myndigheter samt med europeiska och multilaterala samarbetsorgan, liksom en ständig dialog med svenska industri- och teknikföretag samt organisationer.

ISP arbetar efter de lagar som riksdagen beslutat, efter EU-förordningar och efter de åtaganden som finns inom det internationella samarbetet.

Kontroll och tillsyn

Sverige har en avancerad försvarsindustri och ett flertal högteknologiska företag som i många avseenden är världsledande. ISP kontrollerar viss produktion samt export av produkter inom dessa branscher.

Vidare genomför ISP besök hos företag som står under tillsyn. Vid besöken kontrollerar ISP att företaget känner till gällande regelverk, vilka materiel som är under exportkontroll och att kunskapen om detta är införlivad i företagets arbetsprocess.

Försvarsmateriel

Försvarsmateriel (FM) är produkter som vapen, ammunition, spanings- och mätutrustningar samt skyddsmateriel eller andra för militärt bruk utvecklade produkter. Det är ISP:s uppgift att pröva ansökningar om tillverkning och utförelse av försvarsmateriel. Även tekniskt bistånd, militärt inriktad utbildning och olika samarbetsavtal prövas av ISP.

Civila skjutvapen

ISP prövar även frågor om export av civila skjutvapen enligt Europaparlamentets och rådets förordning 258/2012. Det innebär att den som vill exportera skjutvapen, delar och ammunition till ett land utanför EU, samt vissa import och transiteringsåtgärder, ska söka tillstånd hos ISP.

Produkter med dubbla användningsområden

Produkter med dubbla användningsområden (PDA) är produkter som har en

etablerad civil användning. Verktygsmaskiner, värmväxlare, krypteringsutrustning, IR-kameror, mikroorganismer och kemikalier är exempel på sådana produkter. Det är angeläget att dessa inte hamnar i fel händer och kommer till användning för internt förtryck, för tillverkning eller nyttjande av massförstörelsevapen eller i terrorsyfte av stater eller enskilda aktörer.

Huvudregeln för dessa produkter är att export ska tillåtas om inte särskilda skäl talar emot, och det är ISP:s uppgift att pröva om export får ske.

Riktade sanktioner

Vissa länder, företag eller personer har fått begränsade möjligheter att handla med strategiska produkter på grund av sanktioner och vapenembargon.

Begränsningarna innebär exempelvis att vissa produkter är förbjudna att exportera eller att pengar för affärer inte får betalas ut till företag och personer i dessa länder.

Syftet med sanktionerna är att påverka ett land att upphöra med ett visst beteende eller att genomföra vissa reformer. FN, EU och OSSE beslutar om sanktioner. ISP arbetar med sanktioner mot Burma, Guinea, Iran, Libanon, Liberia, Libyen, Nordkorea, Somalia, Syrien och Vitryssland samt med embargon riktade mot ett antal länder.

Uppdraget innebär tillståndsprovning för export av kontrollerade produkter, frisläppande av frysta tillgångar och hantering av finansiella transaktioner.

Nationell myndighet för kemvapenkonventionen

ISP är nationell myndighet för kemvapenkonventionen. Genom åtagande i denna konvention bedrivs ett omfattande arbete runt om i världen med att avveckla de kemiska vapen som fortfarande finns kvar, och att samtidigt se till att det inte sker någon nyproduktion. Uppdraget innebär att företag ska deklarerat sin verksamhet till ISP som också bistår konventionens huvudorganisation OPCW vid inspektioner i Sverige. En annan viktig del i ISP:s arbete med konventionen är att fungera som knutpunkt för svensk kemisk industri och berörda myndigheter.

Internationellt samarbete, stöd och bistånd

Ett sätt att få den internationella exportkontrollen att fungera är att ha ett väl utvecklat samarbete, inom EU och Norden, med andra samarbetsländer samt genom olika exportkontrollregimer.

Ytterligare ett viktigt område är att utbilda och informera länder där exportkontrollen inte är lika utvecklad. Syftet är att stärka arbetet med exportkontroll och icke-spridning och därmed bidra till ökad global säkerhet.

ISP:s råd

Exportkontrollrådet (EKR)

EKR är ett rådgivande organ som består av tolv ledamöter utsedda av regeringen. Socialdemokraterna och Moderaterna har tre ledamöter vardera, medan övriga riksdagspartier har varsin ledamot. EKR:s ledamöter är underkastade samma sekretessbestämmelser som ISP:s tjänstemän.

För rådet redovisas samtliga utförel-

ärenden och ärenden där ISP behöver råd inför ställningstaganden gällande exempelvis nya mottagarländer eller länder där utvecklingen kräver en ny prövning.

Rådet sammanträder cirka tio gånger per år och ordförande för rådet är ISP:s generaldirektör. Även representanter för Utrikesdepartementet och Försvarsdepartementet deltar på dessa möten.

Teknisk-vetenskapliga rådet (TVR)

TVR består av ledande befattningshavare vid skilda akademier och tekniska myndigheter och bistår ISP vid avgöranden av principiellt viktiga ärenden gällande klassificering av produkter och materiel.

Rådet sammanträder kvartalsvis och ISP:s generaldirektör utser dess ledamöter.

Samverkansrådet (SVR)

SVR består av representanter från ISP, Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarets radioanstalt, Militära underrättelsetjänsten, Säkerhetspolisen och Tullverket. Syftet med rådet är att på ledningsnivå koordinera och fördela resurser inom området icke-spridning.

Rådet sammanträder kvartalsvis och ISP:s generaldirektör utser dess ledamöter.

Fakta om ISP

Antal anställda: 24

Antal män/kvinnor: 12/12

Genomsnittlig ålder: 44 år

Antal ärenden: cirka 6 000 per år

Budget: cirka 29 mnkr per år

Specifik kompetens:

Civilingenjörer, statsvetare och jurister

Myndigheten startades 1996 och hör till Utrikesdepartementets ansvarsområde.

Nyheter & händelser

Det har varit ett händelserikt år inom myndighetens verksamhetsområden. ISP fick bland annat ett utökat ansvarsområde gällande kontroll av civila skjutvapen och det internationella samarbetsorganet OPCW fick Nobels fredspris för sitt arbete med att förstöra kemvapen i Syrien.

ISP får utökat ansvarsområde

I september fick ISP ett utökat ansvarsområde och prövar även frågor om export av civila skjutvapen enligt Europaparlamentets och rådets förordning 258/2012. Det innebär att den som vill exportera skjutvapen, delar och ammunition till ett land utanför EU, samt genomföra vissa import och transiteringsåtgärder, ska söka tillstånd hos ISP.

OPCW tilldelades Nobels fredspris

Som nationell myndighet för kemvapenkonventionen har 2013 varit ett extra händelserikt år, där arbetet inom konventionen fortsatt fokuserat på destruktion av kemiska vapen och huvudorganisationen OPCW framtidsfrågor. Under våren var OPCW:s generaldirektör Ahmet Üzümcü på besök i Sverige och träffade i samband med detta bland annat ISP:s generaldirektör.

ISP deltog även på det årliga mötet för det nordisk-baltiska nätverket för nationella myndigheter. Finland stod som värd för mö-

tet och på plats fanns även representanter från Norge, Danmark, Litauen, Lettland och Estland. För elfte gången arrangerade FOI tillsammans med en rad svenska myndigheter med CBRN-ansvar samt Utrikesdepartementet och Försvarshögskolan det internationella CBW-symposiet om forskning för skydd mot biologiska och kemiska stridsmedel. I rollen som nationell myndighet deltog ISP i förberedelserna kring arrangemanget. Symposiet är ett av de största inom CBRN-fältet och samlade drygt 700 besökare från hela världen.

Och i slutet av året tilldelades OPCW Nobels fredspris bland annat för sitt arbete med att förstöra kemvapen i Syrien, vilket gjorde att organisationens arbete och frågor kring massförstörelsevapen uppmärksammades utöver det vanliga.

Internationellt vapenhandelsavtal

Ett mycket viktigt steg togs i april när FN:s generalförsamling röstade för ett internatio-

nellt vapenhandelsavtal, Arms Trade Treaty (ATT), efter många års arbete. Sverige undertecknade avtalet i juni när det formellt öppnades för underskrift och är ett mycket välkommet steg framåt i arbetet, med att stärka kontrollen över den internationella vapenhandeln.

Internationellt samarbete

Det internationella arbetet bedrivs genom olika exportkontrollregimer och olika arbetsgrupper, vilka ISP deltar aktivt i.

Syftet med regimerna är att identifiera varor och teknologier som bör underställas

exportkontroll, fastställa riktlinjer för att effektivisera exportkontrollen, utbyta information om spridningsrisker samt främja icke-spridning i kontakter med länder utanför regimerna.

Det expertstöd som ISP lämnar till Regeringskansliet är främst inom två områden; teknik och praktiska frågor avseende tillståndsprövning och efterlevnadskontroll.

Under året har ISP deltagit som talare vid olika seminarier och forum, här vid ett exportkontrollseminarium i Malaysia som arrangerades i samarbete med EU och BAFA.

Australia Group (AG)

AG arbetar med frågor kring produktionsutrustning och material som kan ha ett användningsområde för kemiska och biologiska vapen.

ISP deltar huvudsakligen med teknisk kompetens och erfarenhet från det praktiska exportkontrollarbetet. Under året har ISP deltagit vid plenaren samt ett tekniskt implementeringsmöte.

Missile Technology Control Regime (MTCR)

MTCR arbetar med frågor kring material, utrustning och teknik för ballistiska missiler. ISP deltar huvudsakligen i de arbetsgrupper som behandlar tekniska frågor samt den grupp som behandlar licens- och tullfrågor.

Under året har ISP bland annat deltagit vid tekniska, licensierings- och tillsynsmöten.

Nuclear Suppliers Group (NSG)

NSG arbetar med frågor kring produkter och teknik med bäring på nukleära vapen.

ISP deltar som expert gällande licensieringsarbete samt ger stöd till Regeringskansliet i frågor kring praktisk implementering av exportkontrollregelverket.

The Wassenaar Arrangement (WA)

WA arbetar med frågor kring produkter och teknik kopplade till konventionella vapen.

Under året har ISP fortsatt att bistå Regeringskansliet med expertstöd i WA.

Särskilt kan nämnas fortsatt arbete inom informationssäkerhet, pansarplåtar, satelliter och obemannade farkoster.

Konventionen mot kemiska vapen

Som nationell myndighet deltar ISP i valda delar av OPCW:s mötesverksamhet.

Under året har ISP bland annat deltagit på det nationella myndighetsmötet, översynskonferensen och de nordisk-baltiska mötena.

Den senare delen av 2013 har präglats av händelserna i Syrien samt OPCW:s inspektioner och arbete med att ta fram en destruktionsplan för Syriens kemvapen.

Internationellt stöd och bistånd

Genom att utbilda och informera stater där exportkontrollen inte är lika utvecklad, kallat internationellt stöd och bistånd eller outreach, stärks arbetet med exportkontroll och icke-spridning, och den globala säkerheten ökar.

ISP deltar regelbundet i outreacharbete arrangerat och finansierat av EU eller ISP:s tyska motsvarighet BAFA. Under året har ISP bland annat deltagit i internationellt symposium i Georgien och ett exportkontrollseminarium i Malaysia som arrangerades i samarbete med BAFA.

Viktiga tendenser

I detta avsnitt presenteras en sammanfattande beskrivning av några av de viktiga tendenserna inom svensk och internationell exportkontroll.

Enskilda större exportaffärer har haft och får fortsatt stort genomslag i statistiken

Under året uppgick värdet av försvarsmaterielexporten till 11,9 miljarder och bibehåller en exportvolym över 10 miljarder sedan 2006. Enskilda exportaffärer har historiskt haft stor påverkan enskilda år. 1958 fördubblades exporten med leverans av två jagare typ Halland till Colombia. I början av 1970-talet fördubblades exporten med leveranser av Drakenflygplan till Danmark och Finland. Och under 1979-1980 steg exporten markant med leveranser av fyra patrullbåtar till Malaysia samt 40 mm pjäser till forna Jugoslavien och Singapore.

Ett närliggande exempel framgår av tabell I (se sidan 29, bilagor). Med Indienordern avseende haubits 77 steg exporten kraftfullt i slutet av 1980-talet till en nivå som motsvarar dagens, omräknat till 2013 års prisläge.

Under större delen av 1990-talet ge-

nomfördes få leveranser av större system, leveranser av stridsfordon 90 till Norge skedde utdraget. En större affär avseende t.ex. Viggensflygplan genomfördes aldrig, något som hade påverkat statistiken.

Den uthålliga ökning som förevarit de senaste elva åren kan förklaras med att ett antal större system (JAS Gripen till Sydafrika samt Thailand, radarövervakningsflygplan Erieye till Pakistan, Förenade Arabemiraten samt Saudiarabien och Stridsfordon 90 till Schweiz, Finland, Nederländerna samt Danmark) levererats parallellt. Samtliga dessa system är nu slutlevererade.

De större systemens andel, av den faktiska exporten under 2003 - 2013 är 42 % och framgår av tabell II.

Tendens: I närtid kommer leveranser av nya samt uppgraderade Stridsfordon 90 samt eftermarknad till ovanstående system att fortsätta bidra till en hög exportvolym. Efterhand kommer en förväntad Schweizor-

der samt Brasilienorder på JAS 39 Gripen att i stort dominera kommande exportsiffror avseende leveranser från ca 2018, vidare kan nya affärer på aktuella större system inte uteslutas.

Förändrad kontrollista påverkar exportvolymen

Med en förändrad lista över kontrollerade produkter påverkas exportstatistiken.

1993 infördes en utökad kontrollista med uppdelningen i krigsmateriel för strid och övrig krigsmateriel, där framförallt kontrollen av övrig krigsmateriel utökades. Sålunda hade inte marina ledningssystem varit under kontroll tidigare. I regeringens skrivelse om krigsmaterielexporten 1993 bedömdes att exporten då hade ökat med

ca 1 miljard (ca 1,2 miljarder omräknat till 2013 års prisläge). I juni 2012 infördes EU:s militära lista som kontrollista, vilket innebär att 2013 är det första året där ISP kan dra slutsatser av den utökade kontroll, bl.a. tekniskt bistånd samt pansarstål, som införts. ISP kan notera en utökad exportvolym av tekniskt bistånd och pansarplåt om ca 1 miljard, för 2013 andra halvåret 2012 var ökningen ca 130 miljoner.

Tendens: Även här kommer en order från Schweiz respektive Brasilien på JAS Gripen att innebära tekniskt bistånd för utveckling i närtid med betydande belopp. Generellt gäller detta i alla utvecklingsprojekt med tekniköverföring. Det är även en strategisk fråga till vilken omfattning detta kan ske med bibehållen svensk förmåga.

Leasing ett alltmer betydelsefullt affärskoncept

Med omstruktureringen av försvarsmakten till mindre volym har kvalificerad försvarsmateriel "frigjorts" antalsmässigt. I samband med insatserna i Irak samt Afghanistan har främst Storbritannien samt USA leasat svensk radarmateriel för omedelbara operativa behov, där man själv inte haft motsvarande förmåga tillgänglig. Överskottet av JAS 39 Gripen och mottagarländernas begäran att förvärva dessa plan har även lett till att staten gått in som säljare genom Försvarsexportmyndigheten, FXM med avtal om leasing med Tjeckien, som är

under omförhandling, samt Ungern, som är omförhandlat till 2026, och försäljning till Thailand.

Tendens: ISP kan i marknadsföringsrapporteringen notera att ett antal leasingmöjligheter diskuteras och förhandlas i närtid för JAS 39 Gripen. Då denna typ av export hittills inte rapporteras i exportkontrollstatistiken innebär detta en "missvisande" statistik då aktuella avtal är i mångmiljardklassen.

Ett förändrat kundunderlag för försvarsindustrin

Den förändrade säkerhetspolitiska bilden i Europa har inneburit att EU-staterna reducerar sina försvarsmakter¹. Samtidigt innebär den säkerhetspolitiska bilden globalt att några regioner (Mellanöstern, Asien) ökar sina försvarsansträngningar. I Afrika söder om Sahara pågår en positiv demokratisk utveckling. Denna utveckling går att utläsa i de senaste årens svenska exportkontrollstatistik och framgår av tabell III.

Tendens: Antalet samrådsärenden i Exportkontrollrådet kommer att öka i närtid med Försvarsindustrins förändrade marknadsföring. ISP noterar samtidigt att den pågående krigsmaterielexportutredningens, KEX, resultat kan komma att påverka detta.

En fortsatt utvecklad exportkontroll inom EU (EES)

Under 2009 beslutades direktivet 2009/43/EG avseende förenklad överföring av krigsmateriel inom gemenskapen. Direktivet implementerades i nationell lagstiftning den 30 juni 2012.

Direktivet innebär en ensad struktur för överföringstillstånd för försvarsmateriel (generella, globala samt individuella tillstånd), en möjlighet för försvarsmaterieföretag att bli certifierade som mottagare (av komponenter via andra medlemsstaters generella tillstånd) samt att EU:s gemensamma militära förteckning utgör grund för kontrollerade produkter samt tekniskt bistånd.

EU-kommissionen har, pekat på att den praktiska implementeringen inte synes följa intentionen i direktivet, till dags datum har t.ex. enbart 22 företag i nio länder, varav ett företag i Sverige, certifierats. Att jämföra

med de ca 2 000 företagen i ”The Aero-Space and Defence Industries Association of Europe” (ASD).

Vid stats- och regeringschefernas möte i december 2013 behandlades bl.a. försvarsfrågorna inom EU där ett resultat var att säkerställa implementeringen av överföringsdirektivet och upphandlingsdirektivet. EU-kommissionen har beställt en analys av hur införandet av direktivet har blivit med planerad leverans i maj/juni 2014. Kommissionen ska även återkomma till EU-parlamentet samt medlemsstater senast 30 juni 2016 med förslag till eventuellt förändrad lagstiftning.

Inom LOI-kretsen pågår även ett arbete att harmonisera tillåtna produkter på de generella tillstånden där mottagare är försvarsmakt m.m. och certifierade företag.

Tendens: Då införandet av överföringsdirektivet inte synes motsvara ”förväntningarna” kan nya lagstiftningsförslag inte uteslutas. Försvarsindustrin synes inte heller se fördelar med t.ex. certifiering i dagsläget. LOI-ländernas pågående arbete kan förhoppningsvis leda till bättre harmoniserade produktlistor, vilket underlättar industrins överföring mellan EES-länderna och nyttjandegraden av de generella tillstånden.

En förenklad amerikansk exportkontroll med utmaningar

Under 2009 presenterade Obama administrationen en reform av det amerikanska exportkontrollsystemet som våren 2010 definierades till fyra ”singlar”: en kontrollista, ett IT system, en ”beivrande” (enforcement) myndighet och en samlad licensmyndighet. Två av dessa är införda (ett IT system samt en beivrande myndighet) medan en samlad licensmyndighet synes avlägset.

¹ Hänsyn till händelseutvecklingen i Ukraina 2014 har inte tagits när detta skrevs.

Beträffande en kontrollista har ett omfattande arbete inletts att skriva om den militära listan till en positiv lista samt överföra kontrollen av mindre känsliga produkter och komponenter till listan över produkter med dubbla användningsområden. Under 2013 samt början av 2014 har de första delarna av de reviderade kontrollistorna trätt i kraft.

De amerikanska myndigheterna har även aviserat en utökad kontroll hos utländska företag avseende produkter och komponenter som exporterats från USA med de nya förenklade reglerna.

Svensk försvarsindustri är även fortsatt beroende av import från USA avseende högteknologi.

Tendens: Den utökade amerikanska kontrollen av svenska företag, liksom teknologi importen, ställer även krav på att det svenska exportkontrollsystemet är pålitligt, robust och transparent.

Kommissionens arbete kommer att fokusera på uppdatering av PDA-listan

EU:s arbete med exportkontroll av PDA-produkter har under flera år haft problem med uppdateringen av ”PDA-listan”, dvs. Lista 1 i förordningen 428/2009, där produkter och tekniker beskrivs som står under exportkontroll. Listan ska återspegla de förändringar som förhandlats fram inom de internationella exportkontrollregimerna: Nuclear Suppliers Group, Australiengruppen, Missile Technology Control Regime och Wassenaararrangemanget, där även majoriteten av EU:s medlemsstater deltar. P.g.a. av en omständig procedur för att få ändringar till stånd i en förordning, dvs. i detta fall en bilaga till förordningen, har EU alltid släpat efter med uppdateringarna av

PDA-listan, något som missgynnat de företag som agerar på en global exportmarknad. En förändring av proceduren genom antagande av en s.k. ”delegated act” som gav kommissionen rätt att snabbare införa ändringar i listan föreslogs 2012 men kom därefter att blockeras av Europaparlamentet av politiska skäl. I december 2013 kom man fram till en lösning och PDA-listan kommer nu att uppdateras under 2014. Då detta är ett omfattande arbete med uppdatering av mer än två års beslut i exportkontrollregimerna kommer det att ta större delen av kommissionens och medlemsstaternas resurser under 2014 och beräknas vara klart först i slutet av året.

Detta innebär att den process för översyn av hela EU:s exportkontrollsystem i förordning 428/2009 som inleddes 2011 genom initiativ av kommissionen, kommer att få begränsade resurser under 2014. I denna process har hittills framkommit att ett stort antal politiskt och juridiskt svåra frågor har lyfts fram av olika medlemsstater respektive kommissionen samt diverse intresseorganisationer, där klart skilda positioner existerar, och det kommer att bli en utmaning att förhandla och genomföra förändringar i förordningen.

Tendens: Under 2014 kan man förvänta sig att kommissionen kommer att ha mindre utrymme för arbete avseende översyn av PDA-regelverket, dvs. förordning 428/2009.

Informationsarbete

För att öka kunskapen kring exportkontroll och icke-spridning arbetar ISP med att informera berörda företag, myndigheter och andra intressenter om verksamheten genom att föreläsa och utbilda, arrangera seminarier samt via webbplatsen.

Viktig kanal för informationsspridning

En av ISP:s viktigaste informationskanaler för att ge service, sprida kunskap och göra verksamheten öppen och tillgänglig är webbplatsen. Där finns exempelvis information om hur ISP arbetar, regelverk, nyheter, statistik och praktiska handböcker. Där finns det även möjlighet att prenumerera på aktuella nyheter genom RSS-flöde.

Kundwebben

Kundwebben är ett webbaserat verktyg, framtaget för enkel, effektiv, elektronisk ärendehantering för de företag som har många ärenden hos ISP.

Där finns bland annat fördefinierade ärenden, enkla formulär med stöd för ifyllning av information, kommunikationsfunktion, säker krypterad överföring till och från ISP och företaget får sina ärenden samlade på ett ställe.

ISP i media

Exportkontrollfrågor uppmärksammas emellanåt i media och ISP:s verksamhet drar tidvis till sig stort journalistiskt intresse. Under året har ISP fått en mängd olika frågor från företag, en intresserad allmänhet och journalister som bland annat vill veta mer om exportlagstiftningen, EKR:s arbete, export till vissa destinationer, men även frågor om beslut och statistik. Vidare har ISP deltagit i flera debatter och samtal i radio, tv och tidningar.

Internationellt symposium i Georgien

Som ett led i EU:s gemensamma arbete kring utrikes- och säkerhetspolitiska frågor arrangeras kontinuerligt seminarier och utbildningar i syfte att förbättra exportkontrollen och icke-spridningsarbetet i EU:s närområde och i andra prioriterade länder. I slutet av september arrangerades därför ett internationellt symposium i Georgien. På symposiet diskuterades det förslag till

Internationellt symposium i Georgien som arrangerades av EU och BAFA med stöd från USA.

nytt regelverk gällande exportkontroll som Georgien arbetat fram under en längre tid. Förslaget avser både produkter med dubbla användningsområden och försvarsmateriel, och ett beslut förväntas inom några månader. För att det gemensamma arbetet slutgiltigt ska bli framgångsrikt förutsätts också att Georgien fortsätter den demokratiska och ekonomiska process som pågår, i syfte att närma sig EU.

Arbetet med detta symposium har letts av EU med stöd från USA, där den tyska exportkontrollmyndigheten BAFA har haft en samordnande funktion. ISP har medverkat i arbetet som regional rådgivare tillsammans med experter från Österrike, Polen, Tyskland, Estland och Lettland.

Efterfrågade talare

ISP:s medarbetare är efterfrågade som talare och medverkar på seminarier, konferenser och debatter både nationellt och internationellt. Under året har ISP bland annat medverkat i följande sammanhang:

- Defence Export 2013
- Tulldagen 2013 i Göteborg och Malmö
- Försvarsföretagsdagarna 2013
- Folk och Försvar - Svensk vapenexport och mänskliga rättigheter
- Internationellt exportkontrollseminarium i Malaysia
- Exportkontrollföreningen - Utbildning av exportkontrollhandläggare
- Försvarspolitikarna i Almedalen - Hur går försvarsmaterielaffärer till?

Statistiska uppgifter

Nedan presenteras ett urval av statistiska uppgifter gällande export av försvarsmateriel och produkter med dubbla användningsområden under 2013.

Exporten av försvarsmateriel

Under 2013 exporterade den svenska försvarsindustrin försvarsmateriel till ett värde av 11,9 miljarder kronor, vilket var en ökning med 22 % jämfört med 2012.

Den svenska exporten av försvarsmateriel har under senare år dominerats av ett antal större affärer, som har fått ett stort genomslag i statistiken, såsom export av JAS 39 Gripen, flygburen spaningsradar Erieye och Stridsfordon 90. En del av ökningen, ca 1 miljard, kan även hänföras till den utökade exportkontrollen av pansarplåt samt tekniskt bistånd som infördes under sommaren 2012.

Närmare 54 % av den svenska exporten gick till EU-länder och traditionella samarbetsländer som Kanada, Sydafrika och USA. I övrigt gick 46 % av det samlade exportvärdet till ett 20-tal länder, varav Indien, Saudiarabien och Thailand var de tre största exportdestinationerna.

Exporten till de nordiska länderna Dan-

Exportens fördelning 2013

Område	Mnkr	Procent
EU + Norge och Schweiz	3 864	32
Samarbetsländer utanför EU (Australien, Japan, Kanada, Republiken Korea, Singapore, Sydafrika, USA)	2 633	22
Övriga världen (Varav Indien, Saudiarabien och Thailand är de största mottagarna)	5 445	46

mark, Finland och Norge uppgick till ca 1,6 miljarder kronor.

Största exportdestinationerna

Under 2013 var de fem största exportdestinationerna för svensk försvarsmateriel Thailand, USA, Norge, Saudiarabien och Indien.

Till Indien går sedan många år följdleveranser av reservdelar, komponenter och ammunition till tidigare levererade armématerielsystem. Under 2013 har följdleverans av luftburen spaningsradar Erieye exporterats till Saudiarabien.

10 största exportdestinationerna 2011–2013						
#	2011		2012		2013	
1	Thailand	3 017	Indien	1 438	Thailand	3 319
2	Saudiarabien	2 869	Saudiarabien	922	USA	1 206
3	Indien	1 049	Frankrike	899	Norge	962
4	Pakistan	862	Pakistan	615	Saudiarabien	750
5	Storbritannien	753	Thailand	600	Indien	709
6	USA	753	Finland	535	Storbritannien	605
7	Nederländ.	563	Kanada	457	Tyskland	533
8	Fören. Arab.	526	Singapore	445	Frankrike	492
9	Sydafrika	518	Storbritannien	428	Australien	473
10	Kanada	428	Sydafrika	403	Finland	395

Export av stora system 2000–2013			
	Erieye	JAS 39 Gripen	Stridsford. 90
Danmark			2007–2009
Finland			2003–2007
Fören. Arabem.	2010–2012		
Grekland	2000–2008		
Nederländerna			2006–2011
Norge			2013--
Pakistan	2006–2012		
Saudiarabien	2011--		
Schweiz			2002–2005
Sydafrika		2002--	
Thailand	2010–2012	2011–2013	

Exporten till Mellanöstern och Nordafrika Med undantag av exporten till Saudiarabien (750 mnkr) och Förenade Arabemiraten (271 mnkr) var den svenska exporten av försvarsmateriel till Mellanöstern och Nordafrika begränsad. Till Egypten (16 mnkr) och Israel (0,2 mnkr) har endast pansarplåt exporterats. Därutöver har smärre följdleveranser till Bahrain, Kuwait, och Oman gjorts. Till Algeriet har följdleveranser av marina ledningssystem och maskeringssystem exporterats (161 mnkr). Därutöver har följdleveranser av robot 70 till Tunisien (2 mnkr) gjorts. I övrigt har ingen export skett till regionen.

Export till Mellanöstern och Nordafrika	
Mellanöstern	Mnkr
Bahrain	24
Egypten	16
Förenade Arabemiraten	271
Israel	0,2
Kuwait	4
Oman	2
Saudiarabien	750
Nordafrika	
Algeriet	161
Tunisien	2

Export till Sydostasien och Sydasien	
Sydostasien	Mnkr
Brunei	16
Indonesien	9
Malaysia	8
Singapore	155
Thailand	3 319
Sydasien	
Bangladesh	0,3
Indien	709
Pakistan	1

Exporten till Sydostasien och Sydasien I Sydostasien var Thailand (3,3 mdkr) den största mottagaren av försvarsmateriel dit JAS Gripen och marina ledningssystem exporterats under året. Och i Sydasien var Indien (709 mnkr) den största mottagaren dit följdleveranser av tidigare levererade armématerielsystem exporterats.

Exportutveckling

Andelen export av krigsmateriel för strid (KS) uppgick 2013 till 47 % och andelen övrig krigsmateriel (ÖK) till 53 %.

Lätta vapen	
Typ av vapen	Export
Tunga kulsprutor (12,7 mm)	Ammunition till Norge
Granattillsats för montering på vapen (40 mm)	Ammunition till Australien samt komponenter till Tyskland och Österrike
Bärbara pansarvärmspjäser	Ingen export
Rekylfria vapen (gevärssystem)	Granatgevärssystem har exporterats till USA och Österrike. Reservdelar, övningsmtrl, komponenter och ammunition har exporterats till Australien, Indien, Irland, Japan, Kanada, Lettland, Luxemburg, Norge, Nya Zeeland, Polen, Slovakien, Tjeckien, USA och Österrike.
Bärbara pansarvapen	Pansarvapen har exporterats till Brasilien, Chile, Danmark, Frankrike, Lettland, Luxemburg och USA. Reservdelar övningsvapen och komponenter till Brasilien, Frankrike, Norge, Storbritannien, USA och Österrike.
Granatkastare med kaliber mindre än 75 mm	Ingen export
Övrigt	Ingen export

Små vapen	
Typ av vapen	Export
Revolvrar och automatpistoler	Ingen export
Gevär och karbiner	Ingen export
Kulsprutepistoler	Ingen export
Automatkarbiner	Ingen export
Lätta kulsprutor	Export av ksp/till Norge
Övrigt	Finkalibrig ammunition till Australien, Danmark, Estland, Finland, Italien, Kanada, Nederländerna, Norge, Nya Zeeland, Schweiz, Singapore, Slovakien, Storbritannien, Sydafrika, Tyskland och USA. Tillverkningsutrustning för ammunition har exporterats till Finland och USA.

Exportutveckling 2009–2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
mnr	13 561	13 745	13 913	9 760	11 942
ÖK	6 273 (46 %)	6 998 (51 %)	8 074 (58 %)	6 014 (62 %)	6 388 (53 %)
KS	7 288 (54 %)	6 447 (49 %)	5 839 (42 %)	3 746 (38 %)	5 554 (47 %)

10 största exportörerna 2013		
#	Exportör	Mnr
1	FMV, Försvarets materielverk	3 074
2	BAE Systems Hägglunds AB	1 403
3	Saab AB, Electronic Defence Systems	1 215
4	Saab Dynamics AB	1 119
5	Saab AB, Surveillance Systems	784
6	BAE Systems Bofors AB	755
7	Saab AB, Security and Defence Solutions	622
8	FFV Ordnance AB	579
9	Nammo Vänersverken AB	470
10	Saab AB, Aeronautics	384
	Totalt	10 405

Endast jakt- och sportskytteammunition
Jakt- och sportskytteammunition har uteslutande exporterats till 12 länder till ett värde av ca 14,4 miljarder kronor.

Små och lätta vapen

Viss export av små vapen ägde rum under 2013 och avseende lätta vapen har export skett för ca 1,7 miljarder kronor.

Största exportörerna

De tio största exportörerna har exporterat försvarsmateriel till ett värde av 10,4 miljarder kronor, vilket utgör ca 87 % av den totala exporten.

Total export

Den svenska exporten går till drygt 60 länder och på nästa sida redovisas värdet av den totala exporten fördelat på regioner och länder.

Utökad kontroll

Under förra året utökades kontrollen till att omfatta även tekniskt bistånd och ett antal produkter som tidigare inte varit under kontroll, som exempelvis pansarplåt och krigsbroar. Nästan 1 miljard kan detta år hänföras till den utökade exportkontrollen.

Exporten 2013 fördelat på regioner och länder

Region	Land	Mnkr	Region	Land	Mnkr
EU			Sydamerika		
	Belgien	26		Brasilien	106
	Bulgarien	1		Chile	3
	Danmark	211		Total	109
	Estland	2	Nordostasien		
	Finland	395		Japan	147
	Frankrike	492		Republiken Korea	152
	Grekland	4		Total	299
	Irland*	9	Centralasien		
	Italien	214		Kazakstan*	1
	Kroatien	1		Total	1
	Lettland	4	Sydostasien		
	Litauen*	1		Brunei	16
	Luxemburg	31		Indonesien	9
	Nederländerna	200		Malaysia	8
	Nya Kaledonien*	0,3		Singapore	155
	Polen	37		Thailand	3 319
	Portugal*	1		Total	3 508
	Rumänien*	0,4	Sydasien		
	Slovakien	2		Bangladesh	0,3
	Slovenien	1		Indien	709
	Spanien	31,5		Pakistan	1
	Storbritannien	605		Total	710
	Tjeckien	4	Mellanöstern		
	Tyskland	533,5		Bahrain	24
	Ungern	3		Egypten**	16
	Österrike	24		Förenade Arabemiraten	271
	Total	2 835		Israel**	0,2
Övriga Europa				Kuwait	4
	Andorra*	0,2		Oman	2
	Island	0,3		Saudiarabien	750
	Montenegro**	0,06		Total	1 067
	Norge	961,5	Nordafrika		
	Ryssland	13		Algeriet	161
	Schweiz	67		Tunisien	2
	Turkiet	21		Total	163
	Ukraina*	0,5	Afrika söder om Sahara		
	Total	1 064		Botswana*	0,1
Nordamerika				Namibia*	0,3
	Kanada	349		Sydafrika	151
	USA	1 206		Tanzania*	0,5
	Total	1 555		Zambia*	0,1
Centralamerika				Total	152
	Mexico	4	Oceanien		
	Total	4		Australien	473
				Nya Zeeland	2
				Total	475
			Total export		11 942

* Till dessa länder har endast jakt- och sportskytteammunition exporterats.

** Till dessa länder har endast pansarplåt exporterats. Pansarplåt blev tillståndspliktigt den 30 juni 2012.

Export av produkter med dubbla användningsområden

Det är inte möjligt att lämna en fullständig redovisning av exporten av produkter med dubbla användningsområden liknande den som lämnas för försvarsmateriel, eftersom området bygger på fri handel med kontroll endast när det är befogat.

Handel med dessa produkter är normalt inte tillståndspliktig inom EU, men för export till annat land krävs tillstånd.

När skälig misstanke finns om att en produkt kan komma att utnyttjas i fel syften blir export förbjuden. Vid en bedömning tittar ISP dels på produkten i sig, dels på slutanvändningen och slutanvändaren av produkten.

I detta avsnitt redovisas en övergripande bild av antal ärenden samt vilka länder och vilken typ av produkter som tillstånd har beviljats för.

Civil slutanvändning Antal tillsänd fördelat på 10 mest frekventa länder		
Land	Produkt	Antal
Brasilien	Telekom, filtreringsutr., värmväxlarplåt, UAV, ventiler, IR-kameror m.m.	30
Folkrepubliken Kina	Telekom, B-filter, isostaspress, IR-kamera, pumpar, infosäk, kolfiberväv, UAV m.m.	138
Indien	Telekom, filtreringsutr., kolfiberväv, IR-kameror, pumpar, fermentor m.m.	27
Indonesien	Telekom, reservdelar till värmväxlare, IR-kameror, filtreringsutrustning m.m.	21
Iran	Reservdelar till mejeriutr., värmväxlare, pumpar	84
Israel	Telekom, värmväxlare inkl. plåt, filtreringsutr., pumpar, IR-kameror m.m.	42
Mexico	Telekom, värmväxlare, IR-kameror, fermentor m.m.	30
Ryska Federationen	Infosäk, IR-kameror, värmväxlare, CNC-mjukvara, fermentor, pumpar, m.m.	79
Taiwan	Telekom, värmväxlare, skyddsdräkter, fermentor, filteringskort m.m.	29
Thailand	Telekom, värmväxlare, pumpar, IR-kameror, filtreringsutr., navigeringsutrustning för UAV m.m.	29

Militär slutanvändning Totalt antal tillsänd fördelat på länder		
Land	Produkt	Antal
Jordanien	Telekom, IR-kameror	6
Saudiarabien	Telekom, IR-kameror	5
Qatar	Telekom	2
Republiken Korea	Styrenhet, komponenter	2
Förenade Arabemiraten	Telekom, värmväxlarplåt	2
Folkrepubliken Kina	IR-kameror	2
Bahrain	Telekom, komponenter	2
Montenegro	Telekom	1
Marocko	Telekom	1
Malaysia	Skyddsdräkter	1
Kuwait	Skyddsdräkter	1
Colombia	IR-kameror	1

Avgjorda ärenden 2009–2013					
Ärendetyp	2009	2010	2011	2012	2013
Produktförfrågningar	166	170	180	201	180
Exporttillstånd	788	1 029	1 165	1 101	1097
Överföring av tillgångar och finansiella tjänster	-	226	646	279	362

Processen för FM

Exportkontrollprocessen för försvarsmateriel bygger på lagen om krigsmateriel. Regeringens riktlinjer för export styr prövningen i varje enskilt fall och innehåller en rad förutsättningar som bör vara uppfyllda för att export ska medges.

Klassificering av produkt

Produkten som ska tillverkas och/eller tillhandahållas ska först klassificeras. Detta görs antingen av företaget eller, på företagets begäran, av ISP. Komplicerade klassificeringsärenden avgörs i samråd med Tekniskvetenskapliga rådet.

Tillverkning/tillhandahållande

Efter klassificeringen görs ansökan om tillstånd att tillverka och/eller tillhandahålla aktuell produkt eller tekniskt bistånd. Även samarbetsavtal, certifiering, militärt inriktad utbildning och utförelse kräver tillstånd.

Marknadsföring

Marknadsföring av försvarsmateriel är inte tillståndspliktig, men företag som bedriver marknadsföringsåtgärder är skyldiga att regelbundet redovisa och rapportera sina aktiviteter för ISP. Dessa rapporter behandlas vid de regelbundna mötena mellan ISP och företaget. Regelbundenheten avgörs främst av hur stor export företaget har.

Förhandsbesked för utförelse

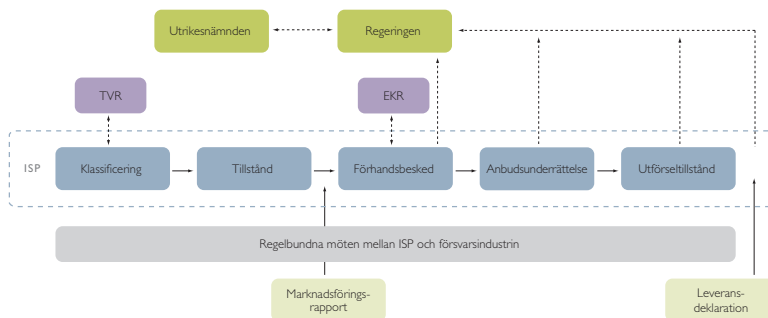
Företag kan begära att ISP ska yttra sig över möjligheten att exportera försvarsmateriel till en viss stat, ett så kallat förhandsbesked. Detta syftar till att göra en tidig prövning om en export ska godkännas eller inte. En sådan prövning kan göras av ISP eller efter samråd med Exportkontrollrådet. Ett positivt förhandsbesked är inte detsamma som ett utförelsetillstånd, utan en slutlig prövning görs först när en ansökan om utförelsetillstånd inkommit.

Anbud

Företaget ska i förväg underrätta ISP när det avser lämna en bindande offert till en kund. Den bindande offerten utgör ett viktigt steg och underrättelsen är därför en viktig kontrollstation för ISP. Normalt har offerten föregåtts av en löpande dialog med ISP vid de regelbundna företagsmötena och har kanske även förhandsprövats i EKR.

Utförelse

All utförelse av försvarsmateriel kräver tillstånd. Utförelse är ett vidare begrepp än

Bilden beskriver processen för utförelse av försvarsmateriel.

export, och gäller för försäljning, avveckling, demonstration, förstörande prov, utställningsändamål, åtgärd, retur, annan avsikt, ersättning/komplettering, annan temporär utförelse, förlängning av leveranstid och transitering.

För viss utförelse inom EES finns det ett antal tillstånd att använda, medan övrig utförelse behöver prövas av ISP. Vid denna prövning görs en totalbedömning av för ärendet betydelsefulla omständigheter och prövar ärendet utifrån gällande lagstiftning och riktlinjer samt med beaktande av EU:s gemensamma ståndpunkt.

Export i form reservdelar och ammunition till tidigare levererade system samt leveranser som har samband med tidigare utförelse räknas som följdleveranser. Enligt gällande riktlinjer bör sådana godkännas

såvida inte internationella förpliktelser föreligger, exempelvis ett embargo beslutat av FN, EU och OSSE.

Deklarationer

Företagen ska lämna in deklarerationer för leveranser och försäljning samt redovisa avtal. Företagets försäljning och ISP:s kostnader utgör grund för de avgifter som företagen betalar.

Tillsynsbesök

Den som har fått tillstånd står under tillsyn hos ISP. Detta innebär att ISP, ibland tillsammans med Tullverket eller lokal polismyndighet, besöker företagen för att förvissa sig om att de känner till regelverket, vad som är under exportkontroll och att den kunskapen är införlivad i företagets arbetsprocess.

Lagstiftning

ISP är förvaltningsmyndighet för ärenden och tillsyn enligt lag (1992:1300) om krigsmateriel och ska pröva ansökningar om tillverkning, tillhandahållande, utförelse, samarbeten med utlandet samt certifiering.

Av krigsmateriellagen följer att tillstånd får lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik.

Riktlinjer

Till stöd för att tolka lagen finns riktlinjer för försvarsmaterielexport och annan utlandssamverkan. Dessa är fastställda genom regeringens proposition 1991/92:174 Lag om krigsmateriel, Utrikesutskottets betänkande 1992/93:UU1, riksdagsskrivelse 1992/93:61.

Tillstånd till utförelse av försvarsmateriel, eller till annan samverkan med någon i utlandet avseende försvarsmateriel, bör medges endast om sådan utförelse eller samverkan

- bedöms erforderlig för att tillgodose det svenska försvarets behov,
- i övrigt är säkerhetspolitiskt önskvärd, samt
- inte står i strid med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik.

Vid prövning ska ISP göra en totalbedömning av alla för ärendet betydelsefulla omständigheter med utgångspunkt från angivna principer.

EU:s gemensamma ståndpunkt

ISP ska även ta hänsyn till EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport. Ståndpunkten består av åtta kriterier:

- Internationella förpliktelser och åtaganden (exempelvis embargon)
- Mänskliga rättigheter
- Den interna situationen i landet
- Regional fred, säkerhet och stabilitet
- Nationell säkerhet för medlemsstater och allierade
- Köparlandets efterlevnad av internationell rätt
- Risk för avledning (diversion)
- Socioekonomiska faktorer i köparlandet

Embargon

Föreligger så kallat ovillkorliga hinder, till exempel i form av embargon från FN, EU eller OSSE, får ingen export ske.

Processen för PDA

Exportkontrollprocessen för produkter med dubbla användningsområden bygger på ett grundläggande EU-regelverk för exportkontroll. Lagstiftningen utgår från att handeln i de allra flesta fall ska tillåtas. Endast i undantagsfall ska tillstånd vägras, vilket sker när skälig misstanke om att produkterna kan komma att utnyttjas för fel syften finns.

Produktförfrågan

Produkten som ska exporteras måste först klassificeras. Detta görs i första hand av företaget. Vid behov kan företaget få rådgivning av ISP i form av en produktförfrågan. Komplicerade ärenden kan ISP konsultera med Teknisk-vetenskapliga rådet.

Förhandsbesked för export

Inför en tänkbar export av en produkt kan företaget begära ett förhandsbesked av ISP. Detta syftar till en tidig prövning av den tänkta exporten och ger bara en indikation på om exporten är möjlig eller ej. För att beslut om export ska kunna fattas måste företaget skicka in en ansökan om exporttillstånd. I detta läge har ISP möjlighet att lyfta ärendet till Exportkontrollrådet.

Export

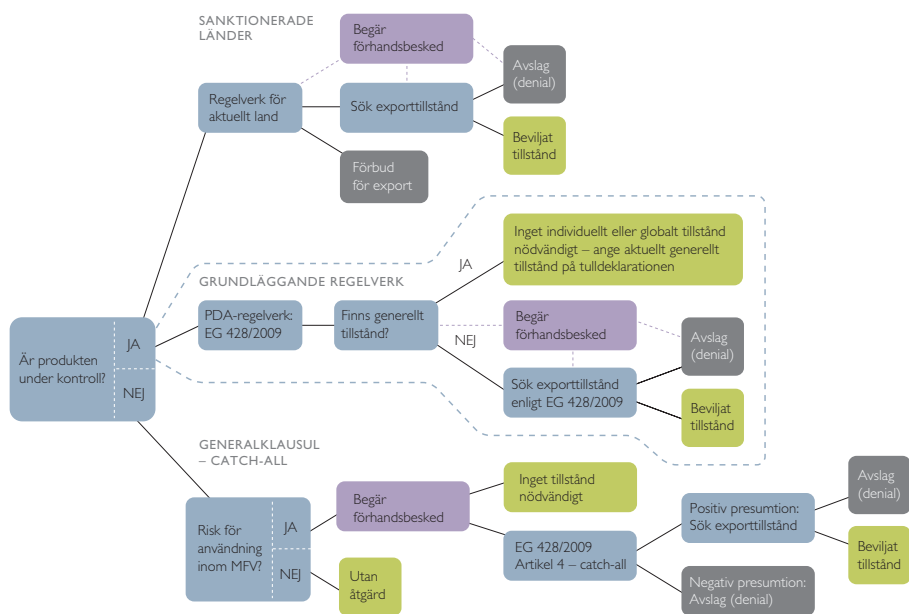
Vid export av produkter med dubbla användningsområden kan det behövas

tillstånd, beroende på typ av produkt samt vilket land eller vilken mottagare som produkten ska gå till. Det finns ett flertal EU-tillstånd för export till specifika länder utanför EU men också begränsningar gällande export för produkter och mottagare som är sanktionerade. Produkter som inte är kontrollerade kan, beroende på mottagare, behöva exporttillstånd då en så kallad catch-all-mekanism slår in.

Om ISP beslutar att avslå en ansökan om exporttillstånd meddelas detta till övriga medlemsstater i EU. Detta innebär att ingen annan medlemsstat får göra motsvarande export utan att konsultera Sverige först.

Deklaration

Företagen ska årligen lämna in avgiftsdeklarationer. Företagets försäljning och ISP:s kostnader utgör grund för de avgifter som företagen betalar.

Bilden beskriver processen inför export av produkter med dubbla användningsområden.

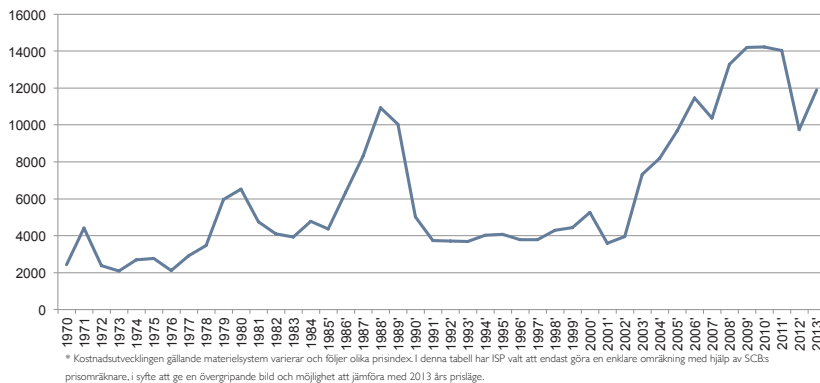
Tillsynsbesök

Den som bedriver exportverksamhet med produkter med dubbla användningsområden står under tillsyn av ISP. Detta innebär att ISP, ibland tillsammans med Tullverket eller lokal polismyndighet, besöker företagen för att förvissa sig om att de känner till regelverket, vad som är under exportkontroll och att den kunskapen är införlivad i företagets arbetsprocess.

Bilagor

Tabell I - Exportvärde 2013

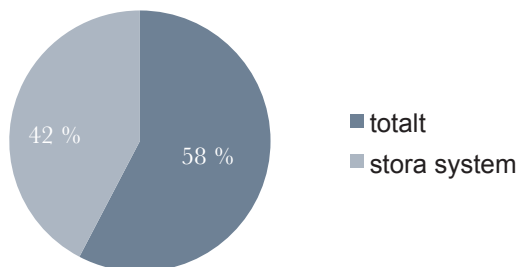
Med Indienordern avseende haubits 77 steg exporten kraftfullt i slutet av 1980-talet till en nivå som motsvarar dagens, omräknat i 2013 års prisläge*.

Tabell II - Andelen större system 2003 - 2013

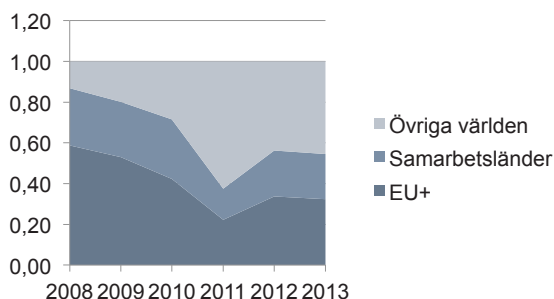
De senaste elva årens ökning av exportvärdet kan förklaras med att ett antal större system som JAS Gripen till Sydafrika och Thailand, radarövervakningsflygplan Erieye till Pakistan, Förenade Arabemiraten samt Saudiarabien och Stridsfordon 90 till Schweiz, Finland, Nederländerna och Danmark exporterats. Samtliga dessa system är nu slutlevererade.

De större systemens andel, av den faktiska exporten under 2003 - 2013 är 42 %.

Tabell III - Exportfördelning i stort (procentuell fördelning)

Den säkerhetspolitiska bilden har förändrats globalt, vilket bland annat innebär att regioner som Mellanöstern och Asien ökar sina försvarsansträngningar.

Inspektionen
för strategiska
produkter

Box 70252
107 22 Stockholm

08-406 31 00
www.isp.se